

Stanovisko
Národnej banky Slovenska
útvarov dohľadu nad finančným trhom
z 1. júla 2019 č. 3/2019
pre poskytovateľov platobných služieb k poskytovaniu informácií poskytovaných
k platobnému účtu na žiadosť vlastníka bytu alebo nebytového priestoru
podľa zákona o platobných službách

Národná banka Slovenska, útvary dohľadu nad finančným trhom na základe ustanovenia § 1 ods. 3 písm. a) bodu 3 zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vydávajú stanovisko k poskytovaniu informácií poskytovaných k platobnému účtu na žiadosť vlastníka bytu alebo nebytového priestoru podľa § 38 ods. 10 zákona č. 492/2009 Z. z. o platobných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o platobných službách“) takto:

V ustanovení § 38 ods. 10 zákona o platobných službách sa uvádza povinnosť pre poskytovateľa platobných služieb poskytnúť raz ročne bezplatne informácie vlastníkovi bytu alebo nebytového priestoru na základe ustanovených podmienok.

*„(10) Poskytovateľ platobných služieb, ktorý vedie platobný účet používateľa platobných služieb, ktorým je správca alebo spoločenstvo vlastníkov podľa osobitného predpisu^{24a}) spravujúci bytový dom vlastníka bytu alebo nebytového priestoru, pričom na tomto platobnom účte sú vedené finančné prostriedky súvisiace so správou bytového domu vlastníka bytu alebo nebytového priestoru, je povinný aj bez súhlasu správcu alebo spoločenstva vlastníkov podľa osobitného predpisu^{24a}) raz ročne bezplatne písomne poskytnúť vlastníkovi bytu alebo nebytového priestoru na základe jeho žiadosti, po preukázaní jeho totožnosti a výpisu z listu vlastníctva bytu alebo nebytového priestoru, ktorý nie je starší ako tri mesiace a ktorý nemusí byť určený na právne účely, **informáciu o aktuálnej výške zostatku použiteľných finančných prostriedkov a platobných operáciách uskutočnených na tomto platobnom účte za obdobie predchádzajúcich šiestich kalendárnych mesiacov súvisiacich s odpísaním sumy platobnej operácie z tohto platobného účtu.** Poskytovateľ platobných služieb môže vlastníkovi bytu alebo nebytového priestoru poskytnúť informáciu podľa prvej vety aj opakovane, pričom za každé ďalšie poskytnutie takej informácie môže poskytovateľ platobných služieb účtovať poplatok, ktorý musí byť primeraný a v súlade so skutočnými nákladmi poskytovateľa platobných služieb.“*

V dôvodovej správe sa k ustanoveniu § 38 ods. 10 zákona o platobných službách uvádza nasledovné: „Navrhuje sa, aby vlastníci bytov a nebytových priestorov mali právo žiadať od poskytovateľa platobných služieb výpis z účtu bytového domu, v ktorom vlastní byt alebo nebytový priestor, aj bez súhlasu spoločenstva alebo správcu spravujúceho bytový dom. Vlastníci bytov a nebytových priestorov, ktorí sú podľa § 7b ods. 4 a § 8 ods. 3 zákona č. 182/1993 Z. z. majiteľmi takéhoto účtu bytového domu zriadeného v banke správcom alebo spoločenstvom, **majú právo žiadať takýto výpis obsahujúci informáciu o aktuálnej výške zostatku použiteľných finančných prostriedkov a zoznam debetných platobných operácií uskutočnených na tomto platobnom účte za obdobie predchádzajúcich šiestich kalendárnych mesiacov jedenkrát ročne bez poplatkov.** Za každé ďalšie poskytnutie takejto informácie v danom kalendárnom roku môže poskytovateľ platobných služieb účtovať primeraný poplatok v súlade so skutočnými nákladmi. Pri žiadosti o takýto výpis z účtu bytového domu sa majiteľ bytu alebo nebytového priestoru musí v banke okrem svojej totožnosti preukázať aj výpisom

z listu vlastníctva bytu a nebytového priestoru, ktorý však nemusí byť určený na právne účely – napr. informatívny výpis z listu vlastníctva získaný cez Katastrálny portál. “.

Súčasne so zavedením ustanovenia § 38 ods. 10 zákona o platobných službách sa uskutočnila aj úprava ustanovenia o bankovom tajomstve (došlo k prelomeniu bankového tajomstva) súvisiaceho s poskytovaním informácií o zostatku použiteľných finančných prostriedkov a platobných operáciách uskutočnených na platobnom účte spoločenstva alebo správcu spravujúcich bytový dom pre vlastníka bytu alebo nebytového priestoru. V zákone č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa upravilo ustanovenie § 91 ods. 1 (v poslednej vete sa na konci doplnili slová „a informácie podľa osobitného predpisu.^{76a)}“.

Vzhľadom na to, že v aplikačnej praxi dochádzalo k množiacim sa prípadom, kedy s finančnými prostriedkami vlastníkov bytov alebo nebytových priestoroch nebolo zo strany spoločenstiev alebo správcov spravujúcich bytový dom nakladané v súlade v príslušnými zákonmi, bolo do zákona o platobných službách doplnené ustanovenie § 38 ods. 10 zákona o platobných službách. Účelom tohto ustanovenia je primárne chrániť postavenie vlastníkov bytov alebo nebytových priestorov s cieľom zaviesť kontrolných mechanizmus nad hospodárením (správou) s ich finančnými prostriedkami.

Keďže sa na takomto platobnom účte uskutočňujú aj kreditné, aj debetné platobné operácie, na účely kontrolného mechanizmu nebolo potrebné (a ani vhodné najmä z hľadiska ochrany vlastníkov bytov alebo nebytových priestorov), aby sa poskytovali aj informácie o kreditných platobných operáciách.

Útvary dohľadu nad finančným trhom zastávajú názor, že z § 38 ods. 10 zákona o platobných službách ako aj z dôvodovej správy k vyššie uvedenému ustanoveniu, podľa ktorého vlastníci bytov a nebytových priestorov majú právo žiadať si informácie, ktoré sa viažu k platobnému účtu, ktoré vedie poskytovateľ platobných služieb používateľovi platobných služieb, ktorým je spoločenstvo vlastníkov alebo správca spravujúci bytový dom podľa zákona č. 182/1993 Z. z. Národnej rady Slovenskej republiky o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o vlastníctve bytov a nebytových priestorov“), jednoznačne vyplýva:

I. Rozsah poskytovaných informácií

Zámerom predmetného ustanovenia nie je umožniť poskytovanie informácií o prichádzajúcich (kreditných) platbách, ale sprístupniť žiadateľom – vlastníkom bytov a nebytových priestorov informáciu o

- a) aktuálnej výške zostatku použiteľných finančných prostriedkov na platobnom účte a
- b) platobných operáciách uskutočnených na tomto platobnom účte za obdobie predchádzajúcich šiestich kalendárnych mesiacov súvisiacich s odpísaním sumy platobnej operácie z tohto platobného účtu, teda o odchádzajúcich (debetných) platbách.

Informácie sa poskytujú aj bez súhlasu spoločenstva alebo správcu spravujúceho bytový dom. Majiteľmi účtu bytového domu zriadeného spoločenstvom vlastníkov alebo správcom spravujúcim bytový dom sú podľa § 7b ods. 4 a § 8 ods. 3 zákona o vlastníctve bytov vlastníci bytov a nebytových priestorov v dome. Správca alebo spoločenstvo vlastníkov sú príslušní disponovať s finančnými prostriedkami na účte domu a vykonávať k tomuto účtu práva a

povinnosti vkladateľa podľa zákona NR SR č. 118/1996 Z. z. o ochrane vkladov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

II. Forma poskytovaných informácií

Zákon o platobných službách v § 38 ods. 10 explicitne neupravuje spôsob, akým má poskytovateľ platobných služieb informáciu žiadateľovi poskytnúť, zastávame preto názor, že je na rozhodnutí poskytovateľa platobných služieb, či poskytne takúto písomnú informáciu listinne alebo elektronicky.

III. Spôsob preukazovania vlastníctva bytu alebo nebytovému priestoru v bytovom dome

Okrem preukázania totožnosti je žiadateľ povinný predložiť poskytovateľovi platobných služieb aj výpis z listu vlastníctva bytu alebo nebytového priestoru v bytovom dome, ktorý nie je starší ako tri mesiace a ktorý nemusí byť určený na právne účely – môže ísť napr. o informatívny výpis z listu vlastníctva získaný z Katastrálneho portálu. Výpisom z listu vlastníctva žiadateľ preukazuje svoj vlastnícky alebo spoluvlastnícky vzťah k bytu alebo nebytovému priestoru v bytovom dome, z účtu ktorého požaduje dané informácie.

IV. Obdobie, za ktoré sa informácie poskytujú

Vzhľadom na to, že informácie sa poskytujú na základe žiadosti vlastníka bytu alebo nebytového priestoru v bytovom dome, zastávame názor, že ide o obdobie bezprostredne pred podaním tejto žiadosti, t. j. za obdobie šiestich kalendárnych mesiacov dozadu (späťne).

V. Poplatok za poskytnutie informácií

Poskytovateľ platobných služieb je povinný poskytnúť vyššie uvedené informácie raz ročne bezplatne. Poskytovateľ platobných služieb môže takéto informácie poskytnúť aj opakovane, viackrát počas kalendárneho roku, pričom za každé ďalšie poskytnutie si môže účtovať poplatok. Ten však musí byť primeraný a v súlade s jeho skutočnými nákladmi.

Majitelia predmetného účtu, t. j. vlastníci bytov alebo nebytových priestorov v bytovom dome v súlade s § 9 ods. 5 písm. d) zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov majú právo (prístup) ku všetkým informáciám o platobnom účte (aj o kreditných platobných operáciách, uzatvorených platobných účtoch a pod), pričom ide o povinnosť zo strany správcu spravujúceho bytový dom alebo spoločenstva voči vlastníkom bytov alebo nebytových priestorov. Ustanovenie § 38 ods. 10 zákona o platobných službách upravuje povinnosti poskytovateľa platobných služieb (nie spoločenstva alebo správcu spravujúceho bytový dom) vo vzťahu k vlastníkom bytu alebo nebytového priestoru.

Ustanovenie v § 38 ods. 10 zákona o platobných službách má z vecného hľadiska podstatný význam, a preto sa Národná banka Slovenska rozhodla vydať toto usmerňujúce stanovisko, ktorým by sa zjednotila aplikačná prax spojená s týmto ustanovením.

Vladimír Dvořáček v. r.

člen bankovej rady a výkonný riaditeľ
úseku obozretného dohľadu
útvary dohľadu nad finančným trhom
Národnej banky Slovenska

Júlia Čillíková v. r.

výkonná riaditeľka úseku regulácie
a ochrany finančných spotrebiteľov
útvary dohľadu nad finančným trhom
Národnej banky Slovenska